

ХЕРСОНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

**МОДЕРНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ:
СУЧАСНІ РЕАЛІЇ, ПРОГНОЗНІ СЦЕНАРІЇ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

III Міжнародна науково-практична конференція

28-29 квітня 2021 року

**MODERNIZATION OF ECONOMY:
CURRENT REALITIES, FORECAST SCENARIOS
AND DEVELOPMENT PROSPECTS**

III International scientific-practical conference

28-29th of April 2021

**Херсон – 2021
Kherson – 2021**

ОРГАНІЗАТОРИ КОНФЕРЕНЦІЇ:

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Голова організаційного комітету конференції:

Шандова Наталія Вікторівна – д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки, підприємництва та економічної безпеки

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Херсон, Україна

Заступник голови організаційного комітету конференції:

Олійник Наталія Миколаївна – к.т.н., доцент, доцент кафедри економіки, підприємництва та економічної безпеки

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Херсон, Україна

Члени організаційного комітету конференції:

Бардачов Юрій Миколайович – д.т.н., професор, Заслужений діяч науки і техніки України, ректор ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Херсон, Україна

Савіна Галина Григорівна – д.е.н., професор, Заслужений діяч науки і техніки України, проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Херсон, Україна

Ковальов Анатолій Іванович – д.е.н., професор, ректор

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Одеса, Україна

Сабольч Нагі (Dr. Szabolcs Nagy) – habil., PhD, M.Sc. in Business Economics, Vice Dean for International Relations, Head of Department of Marketing Strategy & Communication, Associate Professor УНІВЕРСИТЕТ МІШКОЛЬЦА, м. Мішкольц, Угорщина (UNIVERSITY OF MISKOLC, Miskolc, Hungary)

Алі Солтані (Ali Soltani) – PhD, MURP, BE., PIA, Professor of Urban Design/Planning

ШИРАЗСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Шираз, Іран (SHIRAZ UNIVERSITY, Shiraz, Iran)

УНІВЕРСИТЕТ ПІВДЕННОЇ АВСТРАЛІЇ, м. Аделаїда, Австралія (UNIVERSITY OF SOUTH AUSTRALIA, Adelaide, Australia)

Білорусов Сергій Георгійович – к.т.н., доцент, Заслужений працівник освіти України, директор

ХЕРСОНСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ, м. Херсон, Україна

Кубіній Наталія Юрївна – к.е.н., професор, Заслужений економіст України, професор кафедри економіки і підприємництва, директор Бізнес-центру УжНУ

ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ», м. Ужгород, Україна

Дмитрієва Наталія Юрївна – к.э.н., доцент, доцент кафедри економічної теорії та світової економіки

УО «ГОМЕЛЬСЬКИЙ ГОСУДАРСТВЕННИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ Ф. СКОРИНЫ», г. Гомель, Республіка Беларусь

Макаренко Сергій Миколайович – к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки, менеджменту та адміністрування

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Херсон, Україна

Лукаш Світлана Миколаївна – к.е.н., доцент, заступник декана факультету економіки та менеджменту

СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Суми, Україна

М 74 Модернізація економіки: сучасні реалії, прогнозні сценарії та перспективи розвитку: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (28-29 квітня 2021 р., м. Херсон). – Херсон: Видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2021. – 448 с.

ISBN 978–617–7941–26–1

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету економіки, бізнес-аналітики та підприємництва Херсонського національного технічного університету (Протокол № 4 від 28.05.21 р.)

Матеріали учасників конференції друкуються в авторській редакції. За дотримання норм авторського права та достовірність наведених фактичних даних відповідає автор матеріалів.

УДК 330.3-026.16

ISBN 978-617-7941-26-1

© Херсонський національний технічний університет, 2021
© Кафедра економіки, підприємництва та економічної безпеки, 2021

Якіміва В.С. ПРОВЕДЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ЕКСПЕРТИЗ З ПИТАНЬ ЩОДО НАРАХУВАННЯ ІНДЕКСАЦІЇ ГРОШОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВО-СЛУЖБОВЦІВ.....	384
Секція: ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА, СТРАХУВАННЯ Section: FINANCE, BANKING, INSURANCE	
Алексєєнко М.Д., Смоленюк Р.П. ДОСТУП ІНОЗЕМНОГО КАПІТАЛУ В БАНКІВСЬКУ СИСТЕМУ: ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ.....	387
Alekseyenko L., Tulai O. SOCIAL-APPLIED ASPECTS OF THE FORMATION OF THE ACCUMULATIVE PENSION SYSTEM.....	389
Бражник Л.В., Чумак В.Д. ВПЛИВ РИЗИКІВ НА ДІЯЛЬНІСТЬ БАНКІВ.....	391
Волкова О.Г. ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ УКРАЇНИ.....	393
Галайко Н.В. ОСОБЛИВОСТІ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМИ ЗАПОЗИЧЕННЯМИ УКРАЇНИ.....	395
Гернего Ю.О., Ляхова О.О. ІНСТРУМЕНТИ ФІНАНСУВАННЯ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ.....	398
Глушченко Ю.А., Василенко А.С. РОЗВИТОК БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ.....	401
Дорошенко О.О., Голобородько В.В. БЮДЖЕТНИЙ ДЕФЦИТ: СУТНІСТЬ, ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ.....	403
Дроботя Я.А., Левченко Г.В. УПРАВЛІННЯ БАНКІВСЬКИМИ РИЗИКАМИ.....	406
Кічурчак М.В. ПРОСТОРОВА АСИМЕТРИЧНІСТЬ РОЗВИТКУ РИНКУ БАНКІВСЬКИХ ДЕПОЗИТІВ ДОМОГОСПОДАРСТВ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ.....	408
Корват О.В. ПРИНЦИПИ ЦИФРОВОГО РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ.....	409
Краснікова О.М. ПРОБЛЕМИ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ТА НАПРЯМКИ ЇХ ВИРІШЕННЯ.....	413
Кричевська Т.О. ОСОБЛИВОСТІ НЕТРАДИЦІЙНОЇ МОНЕТАРНОЇ ПОЛІТИКИ ПРОВІДНИХ ЗАХІДНИХ ЕКОНОМІК В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ, «НОВОЇ НОРМАЛЬНОСТІ» ТА КОРОНАКРИЗИ.....	415
Nikola S. PROBLEMS OF INSURANCE BUSINESS DEVELOPMENT IN MODERN CONDITIONS.....	420
Новосьолова О.С., Яценко Д.С. КРЕДИТНИЙ ПОРТФЕЛЬ БАНКІВ УКРАЇНИ: СТРУКТУРА ТА РИЗИКИ.....	423
Остапенко А.С., Шумова О.Ю. ОЦІНКА КРЕДИТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТРУКТУРНИХ ПІДРОЗДІЛІВ БАНКІВ, ЯКІ ДІЯЛИ НА ТЕРИТОРІЇ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ.....	426
Письменна Т.В. СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ.....	428
Сідельникова Л.П., Рудик С.О. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБОРОНОЗДАТНОСТІ ДЕРЖАВИ.....	430
Stetsko M. THE SUCCESSFUL PLACEMENT OF SECURITIES ON THE STOCK MARKET.....	435
Тарасюк А.В., Марченко М.В. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ В УКРАЇНІ.....	436
Тугова О.Р., Смирнова Т.А. ТЕНДЕНЦІЯ РОЗВИТКУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ У БАНКІВСЬКІЙ СФЕРІ УКРАЇНИ.....	439
Тютюнник Ю.М., Телятник М.Ю. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ ПОРТФЕЛЕМ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ.....	441
Шевченко Н.В., Миськів Г.В., Чапляк Н.І. НАПРЯМИ РЕГУЛЮВАННЯ ФОНДОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ У КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЙОГО ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ.....	444

4. Засади реалізації органами виконавчої влади принципів державної політики цифрового розвитку. Затверджено постановою КМУ від 30 січня 2019 р. № 56. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/56-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення 18.04.2021).
5. Principles for Digital Development. URL : <https://digitalprinciples.org/> (дата звернення 18.04.2021).

Краснікова О.М.

*к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Полтавська державна аграрна академія,
м. Полтава, Україна*

ПРОБЛЕМИ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ТА НАПРЯМКИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Проводячи реформи, пов'язані із децентралізацією, європейські держави так чи інакше стикалися із проблемою вдосконалення свого адміністративно-територіального устрою, але по-різному її вирішували. Оскільки для багатьох європейських держав, які мали на меті децентралізацію чи автономізацію громад, характерною була відсутність у місцевих органів влади достатньої територіальної і матеріальної бази для надання належного рівня публічних послуг і утримання сучасних громад – численні реформи публічної адміністрації в таких країнах розпочиналися з укрупнення адміністративно-територіальних одиниць [1].

Оскільки Україна направлена на євро інтеграційний розвиток, почався курс проведення низки реформ. Реформування адміністративно-територіального устрою в Україні почалось у 2014 р. із прийняттям Концепції реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади (1 квітня 2014 р.), Законів України «Про співробітництво територіальних громад» (17 червня 2014 р.), «Про добровільне об'єднання територіальних громад» (5 лютого 2015 р.) та змін до Бюджетного і Податкового кодексів – щодо фінансової децентралізації. Ці заходи дали змогу відповідно до основних положень Європейської хартії про місцеве самоврядування, до якої приєдналася Україна ще в листопаді 1996 р., сформувати дієвий інститут місцевого самоврядування на базовому рівні – об'єднані територіальні громади.

За даними Державного казначейства України на 18.02.2020 р. було створено 982 об'єднані територіальні громади [2]. До проведення зазначених реформ територіальних громад було близько 12 тис.

В процесі проведених реформ територіальні громади здобули повноваження та фінансові ресурси – основний фактор та інструментарій для забезпечення повноцінного та ефективного місцевого розвитку. Головне завдання проведених реформ полягало в створенні комфортного середовища для життя людей – жителів територіальних громад. А це можливо шляхом побудови ефективної системи влади на всіх рівнях, створення умов для інтенсивного розвитку регіонів та надання якісних і доступних суспільних послуг громадянам.

Існують позитивні та негативні моменти в проведенні зазначених реформ. До позитивних належить наступне. По-перше, передача повноважень на місця та розширення фінансової бази дозволяє громадам вирішувати невідкладні проблеми. Оскільки на місцевому рівні краще розуміють які нагальні проблеми необхідно вирішувати в першу чергу. По-друге, об'єднання територіальних громад отримали право на ведення прямих міжбюджетних відносин, що дозволяє скоротити бюрократичні обмеження та часові строки. По-третє, проведені зміни у оподаткуванні значно розширили дохідну базу місцевих бюджетів. В четверте, зросла частка офіційних трансфертів, в т.ч. за рахунок фінансування з Державного фонду регіонального розвитку. І наостанок, зросла зацікавленість потенційних інвесторів в частині фінансування громад через надання їм підтримки у вигляді грантів на

реалізацію різноманітних проєктів, які спрямовані на зростання соціально-економічного рівня життя населення.

Але існує і інша сторона. Однією із головних проблем є низький рівень кваліфікації кадрового персоналу. Зростання власних повноважень, які покладені на органи місцевого самоврядування, призведе до зростання відповідальності за прийняття управлінських рішень. Наступна проблема, яка потребує вирішення є освітня реформа, яка передбачає ліквідацію неспроможних шкіл. Для сіл та селищ вона формує нові проблеми. Так, наприклад діти з віддалених сіл у випадку відсутності шкільного автобусу не мають змоги добратися до місця навчання. Ще одним негативним моментом є те, що в результаті об'єднання територіальних громад відбулося скорочення різних установ та відповідно штатних працівників. В умовах економічної кризи багато кваліфікованих працівників залишилось без роботи.

Крім того, може виникати проблема перерозподілу офіційних трансфертів у частині медичної субвенції у зв'язку з паралельним проходженням реформи медичної сфери, запропонованої Міністерством охорони здоров'я, відповідно до якої кожна територіальна громада може самостійно обирати, з якою лікарнею вона хочеться укласти договір на медичне обслуговування наявного населення. При цьому слід відмітити, що і сама медична реформа викликає багато запитань, оскільки вона спрямована насамперед на зменшення фінансового тягаря з держави та перекладання відповідальності на місцеву владу [3].

Основними напрямками вирішення проблем економічного зростання об'єднаних територіальних громад є наступні:

- залучення інвестицій за рахунок сприятливого інвестиційного клімату та пільг в оподаткуванні;
- створення сприятливих умов для малого та середнього бізнесу;
- підвищення ефективності використання бюджетних коштів та відповідальності за неефективне використання коштів;
- інтенсивне залучення громадськості до участі в бюджетному процесі та прийнятті рішень у управлінні територіальною громадою;
- формування кадрової політики на загальнодержавному рівні, спрямованої на підготовку висококваліфікованих працівників;
- термінове вирішення проблем утримання та обслуговування мереж водо-, тепло-, газопостачання, телекомунікацій, транспортних шляхів, інших об'єктів стратегічного значення, які перебувають у власності комунальних підприємств.

Отже, можна вважати, що в умовах проведених реформ, фінанси об'єднаних територіальних громад стали головним індикатором економічного розвитку регіону.

Переконані, що в умовах реалізації фінансової децентралізації в Україні фінанси об'єднаних територіальних громад (ОТГ) повинні зайняти одне із провідних місць у фінансовій системі держави, оскільки вони є основним індикатором ефективності провадження реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади і каталізатором забезпечення добробуту членів територіальних громад.

Список літератури

1. Краснікова О. М. Зарубіжний досвід децентралізації розвитку місцевого самоврядування. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики. Матеріали VI Всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених* (м. Полтава, 31 жовт. 2019 р.). Полтава, 2019. С.85-87.
2. Об'єднані територіальні громади. URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua/kaznachejstvo-informuye/obyednani-teritorialni-gromadi>.
3. Весперіс С. З., Решетняк Я. В. Децентралізація: проблеми новосформованих об'єднаних територіальних громад. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. Вип. 19. Частина 1. С. 46-50.